

FERO

JABLONOVSKÝ

Len

TEXT

Táto kniha je vo formáte PDF, ktorý je najlepší pre tento obsah.
Je to obrazová publikácia a veľmi dôležitá je aj jej typografická úprava.
Obsahuje iba iba úvodné texty a stručné texty v závere.

Táto e-kniha je replikou knihy, ktorá bola pripravená do tlače v roku 2001,
ale nevyšla. Je vytvorená z originálnych podkladov a aj jej grafická úprava
je prispôbená pre toto vydanie.

Vyšlo v rámci projektu Publico
kníhkupectva Martinus

Publico

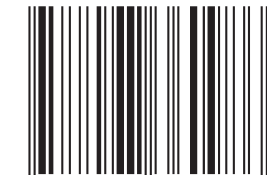
Fero Jablonovský

Len TEXT

© Fero Jablonovský 2020

Len TEXT

ISBN 978-80-973609-8-6

9 788097 360986

JABLONOVSKÝ

Len

TEXT

M O T T O :

Poznám spisovateľov natoľko schopných,
že už na dvadsiatich stranách dokážu vylíčiť to,
čo ja vyjadrím v dvoch veršoch.

J U L I A N T U W I M

FERO

JABLONOVSKÝ

Len

TEXT

... JA SOM UŽ PREŠIEL Z VYMÝVANIA MOZGOV
NA VYROVŇAVANIE MOZGOVÝCH ZÁVITOV!

PRINCÍP ROVNOSTI ŠANCI
PORUŠENÝ NEBOL: KAŽDÝ MOHOL VSTÚPIŤ,
ALEBO SA STAŤ ASPOŇ SYMPATIZANTOM!

... A SLOMY ZOSTALI! ALE VIETE VY AKÁ MÔŽE BYŤ
NEUVERITEĽNE VEĽKÁ
SILA
NEGATÍVNEHO MYSLENIA?
VČERA SOM STRATIL KLÚČE.
VČERA SOM NIMI STRNGÁVAL NA NÁMESTÍ...
... MOŽNO JE OHROZENA' SLOBODA SLOVA, ALE MÁM
POCIT, ŽE VIAC JE OHROZENÝ
ZDRAVÝ ROZUM...
NAJVÄČŠIE UMENIE
JE VČAS VYMENTÍ ZÁSTAVU —
ALEBO KABÁT!

NEJDE ANI TAK O TO,
ČI HOVORÍ PRAVDU, ALEBO ČI KLAME. NEMAJTE OBAVY,
ROZHODNÚVUJE JE, POZITÍVNY OBRÁZ MOJEU
ČI TO MYSLI VÁŽNE, ŤAŽKOSKÚŠANEJ DOMOVINY
ALEBO ČI NEJDE ZASA
O NEJAKÝ BONMOT... ZAČNEM VYTVARAŤ HNEĎ AKO DOKONČÍM
OBRÁZ NEPRIATEĽA...

AK SA NÁM OĽHO NEPOBARI VROKNAŤ
Z OBYČAJNEJ ĽUDSKEJ HLAVOSTI;
AK SA NÁM PODARILLO VYŤOŤ
SA NÁM FANTASTICKÝ, POLITICKÝ, KAPITÁL
PRESTAVTE SI TO!

PROSÍM VÁS,
NÁČO NAZÝVAŤ VECI PRAVÝMI MENAMI,
KEĎ AJ TAK VŠETCI POZNAJU
KRYGIE MENA'?!
BY SOM ROZBEHL DO BRUCH
Z SKUPINY: 1. OD VECI, 2. Z CESTY
DISKUSIÉ PRÍSPEVKA

Ideologický a vysvetľujúci úvod

Áno, tu mal byť ideologický a vysvetľujúci úvod, ktorý chcel napísať Kornel Földvári. Veľa sme sa rozprávali o vzťahu kresby a textu v kreslenom humore. Kornel preferoval bezslovné kresby, texty vedel prepáčiť snáď iba Zábranskému, Taussigovi a Jiránkovi. Škoda, že nakoniec nič nenapísal, asi som mal viac naliehať. Ale nedokončil napríklad ani Šesťadvadsať, druhú knihu o slovenskej karikatúre, ktorej sme venovali veľa času.

V roku 2000 mi vyšla kniha *The Best Cartoons Of The 20th Century*, kde nebol jediný riadok textu, iba obrázky. Všetky texty boli na internete, kde bola kniha propagovaná a predávaná. Kniha *Len TEXT* mala nadväzovať, byť akousi skromnejšou iba textovou dvojičkou typografických kompozícií samotných textov z obrázkov publikovaných v deväťdesiatych rokoch v dennej tlači i kaligrafických verzií týchto textov. V závere mali byť všetky informácie k bezslovej knihe.

Nechcel som ju vydávať bez Kornelovho úvodu, ale vždy keď naznačil, že už text napíše, znova som urobil ďalšiu verziu. V rokoch 2000 až 2005 to bolo 6 verzií, v roku 2007 som doplnil doslov a pretože sme s Kornelom práve vtedy intenzívne pracovali na Šesťadvadsať, túto som nechal až na potom.

Na mnohých stranách zostalo viac variácií, niektoré síce stratili aktuálnosť, ale nechávam všetko tak, ako bolo pripravené, ako dobový dokument. A vlastne zároveň ako otázku, že ak stačí text, treba k nemu ešte dokresľovať nejakých panákov? Treba. Inak by nám muselo stačiť prečítať si text pesničky a prelistovať partitúru. Ale vypočuť si nahrávku, prípadne si k nej aj s radosťou pospevovať je predsa len iný zážitok.

FERO JABLONOVSKÝ (2020)

FERO JABLONOVSKÝ (1956) uverejnil prvý kreslený vtip ako štrnásťročný a od tohto „hviezdneho okamihu“ sa zrejme odvíjal celý jeho ďalší život. Na rozdiel od mnohých iných zázračných detí, čo nikdy nevyrástli z matrózok, v ktorých sa po prvý raz predstavili verejnosti, Jablonovský dozrel na jedného z najhlbavejších experimentujúcich polemikov našej karikatúry.

Ako školený dizajnér a typograf svoju kresbu podmienil grafickou originalitou a ako oázu ju zasadil do vyprahnutej krajiny novinových strán. Anonymné čierne siluety mravčekovito schematických postavičiek, metajúcich sa v labyrinte životných nástrah, akoby osudovo popierali zmysel vlastných horúčkovitých aktivít.

Jablonovský je intelektuálny hlbavý až špekulatívny typ. Zobrazované krajinky (s panelákmi aj bez) starostlivo zo všetkých strán skúma, sleduje v nich stopu istej zvrátenej logiky, pokusne ich domýšľa i dotvára, aby si fantastickou víziou lepšie ozrejmil realitu.

Predstavuje ju bez zbytočných odbočiek a nepodstatných detailov v schematickom priereze; ako policajný fantómový obraz na jej portréte presne zachytáva to najcharakteristickejšie.

Pretože nám chce povedať čo najviac (na niektorých miestach s neprepočuteľnou ozvenou dialógu s uznávaným pápežom karikatúry Steinbergom – vyrovnanie s ním považuje mimochodom za povinnosť každého kresliara), namiesto zložito prepracovanej kresby dorozumieva sa s nami svojším výtvarným rýchlo-
pisom, jednoznačne favorizujúcim tému pred jej nositeľmi.

Ak eliminujeme kresby s textom, ktoré patria skôr do literatúry, kde myšlienku treba exaktne sformulovať, jeho hlavnou témou je čulý mravček-človečik v bludisku (symbolickom či celkom konkrétnom), v labyrinte, v púšti či v inej pasci, do ktorej sa ľudstvo ustavične dostáva a beznádejne sa v nej mece.

KORNEL FÖLDVÁRI (2000)

PASIEM
JA TIE VOLY,
PASIEM

A ZRAZU MA NAPADLO:

NEPREPÁŠOL
SI TY, JANO,
DÁKU
ŠANCU?

NIE JE PROBLÉM
PREVRÁTIŤ KABÁT.

TREBA VŠAK PREVRÁTIŤ
SPRÁVNÝ KABÁT
V SPRÁVNOM ČASE
NA SPRÁVNOM MIESTE

... A PO REVOLÚCII PRIVAL
KRYCIE MENO DEMOKRAT

BOJÍM SA,
TEDA EŠTE SOM!